

Onnia triquetra

Tallharticka

Storsvampar, Basidiesvampar

EN
Starkt hotad (EN)
C2a(i)

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Hymenochaetales, **Familj:** Hymenochaetaceae, **Släkte:** Onnia, **Art:** Onnia triquetra - tallharticka (Lenz) Imazeki **Synonymer:** Inonotus triqueter (Fr.) P. Karst.

Kännetecken

Tallharticka är en ticka med kort, central- eller sidställd fot och upp till 5 cm tjock hatt. Ibland kan fot saknas. Fruktkropparna är sega till hårda. Hattens översida är flat, filthårig och gulvit till rödbrun. Porlagret är gulbrunt. I fruktkroppen finns rödbruna, spetsiga, oftast böjda cystider (setae). Hyferna saknar söljor. Sporerna är små och elliptiska. Det finns ytterligare två arter i släktet som kan ha en kort fot. Harticka (*Inonotus leporinus*) skiljer sig genom att växa på gran och genom en tunnare hatt. Luddticka (*Inonotus tomentosus*) skiljer sig genom att de flesta setae är raka.

Utbredning och status

Tallharticka är mycket sällsynt och inrapporterad ett fåtal gånger från Gotland till Västerbotten. Tyngdpunkten i artens utbredning ligger i de östra delarna av landet. Den är funnen i såväl Norge som Finland men är också där sällsynt och i Finland bara sedd på en plats. Utbredningen sträcker sig vidare genom hela Europa och arten uppges vara ej ovanlig lokalt i Centraleuropa. Uppgifter från Asien saknas. Arten förekommer också i Nordamerika men nomenklaturen är besvärlig och litteraturuppgifter kan därför inte utan vidare utnyttjas.

Ekologi

Tallharticka är en vedsvamp som orsakar vitröta hos levande tallar. I Nordamerika förekommer den även på representanter för andra barrträdssläkten. Fruktkropparna bildas i regel vid basen av trädstammar men kan också sitta på marken en bit från trädet och utgår då från rötter nere i marken. Fruktkroppar påträffas ibland på murkna stubbar. Det är en sydlig art som kanske gynnas av höga sommartemperaturer. Härjedalen tillhör de mest kontinentala delarna av landet med varma, torra somrar.

Hot

Arten hotas av att äldre tallskog med träd av hög ålder har blivit allt ovanligare.

Åtgärder

Fler av de individrikaste lokalerna bör skyddas. På övriga växtplatser är det viktigt att lämna enstaka träd eller grupper av träd vid en avverkning och låta dessa stå kvar även under nästa skogsgeneration. Arten bör eftersökas och detaljinventeras på några av sina lokaler.

Övrigt

Rödlistad 2005 under namnet *Inonotus triqueter*.

Utländska namn – FI: Männynpihkakääpä.

Litteratur

Jahn, H., 1978. Die Gattung *Onnia* P. Karst., Filzporlinge. *Westfäl. Pilzbriefe* 11: 79–93.
Ryvarden, L. & Gilbertson, R.L. 1994. *European Polypores* 1. Fungiflora, Oslo.

Författare

Karl-Henrik Larsson 1997.